

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus, Dissabte, 25 de Novembre de 1899

Núm. 3.424

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En l'Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, litografia Mallofre, carrer Junquera, 6. No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
n provincias trimestre. 350
Extranjer y Ultramar. 7
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que l'

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de . . . . . TOS

La que paga més

contribució de la provincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzem de guanos de A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de peix—Cascos d' arenada pera adops de las hortalsas.

Magatzem a Riudoms y a Reus Vilá, núm. 3.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRAS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 a 10 anys que produheizen anyalment:

DEU MILIONS D' ESTACAS . . . . . DOS MILIONS DE BARBATS

No compreu res, sens visitar los meus criaderos

que son los més antichs é importants d' Epanya.

PREUS REDUHITS

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tónich-reconstituyent conegut, indicadíssim contra l' raquitisme, escrófula, tuberculosis, convalecencias y en totas las malalties caracterizadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l' estómach. Se ven en totas las farmacias.

Secció doctrinal

Importancia dels refrans (1)

Salta a la vista la importancia dels refrans. Constituint una verdadera filosofia popular, detallan las cualitats y 'ls vicis del pais ahont han nascut, ab sorprenent fidelitat. Una colecció de refrans es lo conjunt de pensaments essencialment práctichs que se li han acudit a un poble durant varias generacions; es una fotografia exacta del esperit general de sos habitants que —com dia molt bé en Coralen— no han tingut cap desitj d' afavorirse ni cap interés en calumniarse; es un admirable conceller per la majoria dels cassos y conflictes que poden presentarse en la vida d' un home, y es, en fi, un monument tan antich com curiós, tan important com agradable que deuen tenir en compte 'ls aymadores dels sentiments, costums y tradicions de nostre noble y gloriós casal catalá.

Aixís ho han regonegut erudits escriptors, honra de la literatura que conrenhan, y avny a la branca del «folk-lore» que tracta del estudi dels refrans se li dona un lloch preferent entre sas companyones. Y clar está que aixís ha de ser, puig sempre es més important una colecció d' adagis, fills d' una reflexió ó d' una observació casi sempre atinadas, que no pas un aplech de rondallas ó preocupacions, que han sigut engendrades per imaginacions més ó menos felissas, empró may tan elevadas ni excelsas com l' enteniment que ha dictat los adagis. Ademés deu ferse constar que l' adagi s' vulgarisa per medi del assentiment de las multituds y s' converteix en una mena d' axioma im-

portantíssim, arrelantse fondament en lo cervell del poble y remarcantse per una pregonitat que sols ell posseheix entre tots los generos de sabiesa popular.

No vol dir aixó que jo crega en la infalibilitat dels refrans ni que vulga calificarlos —com algú ho ha fet ab evident exageració— d' «evangelis abreviats». Ja no foran obra humana si no tinguessin una part flaca, ni expressarian tan imparcialment lo verdader esperit dels pobles, puig que cap d' aquestos está exempt de defectes y vicis. Encara que pugades desvirtuels exactament ab Cervantes (1) com a «sentencias curias treias de la llarga y discreta experiéncia», encloñhen alguna vegada judicis apassionats ó preocupacions de molt diferents maneres. Ja escrivia en Coll y Vehí ab atinat criteri que hem d' anar ab gran cuydado en considerar a tots los refrans indistintament com a expressió popular de la sabiesa de las nacions ó com la viva veu del poble, perque hi ha refrans que contradighen aquella frase célebre: «Vox populi, vox Dei». La nostra feruente admiració per los refrans no ha de cegarnos.

No obstant, no per que hi hagi algun adagi censurable (2) deixaran de tenir importancia práctica 'ls demés adagis, ni 'l poble deixará d' usar molts dels que deurían eliminarse. Lo poble —y aquest es un fenomen observat per infinitat d' escriptors— s' arrapa ab totes ses forces a sas arquesas, bopas ó dolentas; lo poble es tradicional per naturalesa y tenés per desconfiansa. Ademés també resulta molt curiosa y fins útil

(1) Lo famós escriptor castellá en una mateixa obra (lo Quixot) ademés de donar la definició ja transcrita, dona una altra definició inacceptable que diu: «los refrans son sentencias breus tretas de la experiéncia y especulació de nostres antichs sabis».

(2) Indegudament s' ha escatimat la importancia dels refrans contradictoris, sense tenir en compte que s' han fet per aplicarse en situacions ben diferents.

la nota de las ideas equivocadas (anti-científicas, supersticiosas, etc.) que ha sostingut un poble. Lo diligent Paul Sebillot n' ha coleccionat molts de la Alta Bretanya, y a Catalunya en Cels Gomis en sas obras folk-lóricas —que li assignan un dels primers llochs entre los escriptors del seu género— n' ha reunit un bon nombre.

Per tot aixó crech que una colecció de refrans ha de resultar instructiva y delitosa. En aquest cos inmens de sentencias y acudits populars, shont s' hi venhen rastres de las Sagradas Escrituras, de sabis y antichs autors d' adagis d' altres païssos, s' hi destaca ab admirable vigor la obra notabilíssima de las passadas generacions catalanas, que sempre s' distingiren per son enteniment sá y sa poderosa observació y que dictaren ab amor y constancia eixas heterogéneas fórmulas que 'la hi servian de guia en molts ocasions y que sancionaren altras generacions gojosas de conservar ab sa potenta adhesió lo llegat gloriós dels antepassats.

JOSEPH CARNER PUIG-ORIOL

Los presoners espanyols A FILIPINAS

A Rosari existeixen los següents: Batalló cassadors núm. 11.—Segon tinent don Manuel Gil Pérez.

Batalló cassadors núm. 13.—Capitans: don Joseph Rincón Crespo y don Hilari Domínguez González.

Segons tinent: don Pau González Herrera, don Mariano Mediano Vilas, don Joseph Farné Seré, don Alexandre Viamente Cortés, don Miguel Rivas Maria y don Francisco Lopez Castelló.

Batalló de Guías Rurals.—Segon tinent don Balbino Sanz Passalajos.

Regiment de línea núm. 14.—Capitans: don Manuel Alvarez Fernández y don Manuel Galdón Cabrera.

Segons tinent: don Agustí Penela Filgueira, don Manuel Montalvo y don Joan López Gutiérrez.

Administració militar.—Oficial primer don Félix Fernández Sanz.

Comissions actives.—Capitá don Carlos Mendoza Cerrada.

Un telegrama oficial

En lo ministeri de la guerra se rebé una d' ahir lo següent telegrama oficial: Manila 18.—Oficial.—Avisi consul envia 800 presoners a la provincia de Panay.

Obtingnt permís autoritats yankees pera enviar un vapor espanyol a recullirlos.

La comissió militar nombrada prepara queviures y vestuari. Berceos sortiran lo dimas si no surgeix nova dificultat.

Lo cablegrama s' enviá immediatament al president del Consell de ministres, lo cual doná compte d' ell a S. M. la Reyna.

La Junta de senyoras

Una comissió de senyoras de la Junta directiva de presoners ha rebut de las Asociacions de provincias lo encàrrech de convocar a Madrid una reunió general. Relacionada ab aquest assumptó deu trobarse la visita que intentaren fer al senyor president del Consell,

(1) Fragment de la Introducció d' una nombrosa colecció de Refrans Catalans pròxims a publicar.

les que formen la Junta central. Lo quefe del Govern no ha pogut rebelar.

Manifestacions del senyor Silvela

Interrogat lo senyor Silvela sobre las noticies del anterior telegrama, ha manifestat que la concessió de llibertat sols deu referirse als malalts y ferits.

A judici del president del Consell, no es fácil que la llibertat se hagi otorgat als vuyt cents individuos de que parla 'l telegrama oficial.

Lo Govern ha comunicat ordres al cónsul de Filipinas pera que avisi la sortida del vapor que condueix als llibertats.

Presoners morts

Los periódichs de Filipinas diuhen que en lo mes de Juliol moriren los següents soldats espanyols presoners:

En lo poble de Lipa (Batangas);

Francisco Lujan Sierra, Cipriá Con-Contreras, Anton Otero Cauce, Santiago Perez Mentalvo, Nicomedes Gutierrez Delgado, Simeó Lopez Cruz, Rafael Virgili Torres, Bruno Martín Suarez, Nicolau Machó Angulo, Francisco Mauro López, Cassimir Estellanos, Manuel Carril Follanes, Manuel Fernandez Villo, Joan Gomez Hernandez, Feliciá Siró Canadó, Vicens Olini Diaz, Andreu Rodríguez Tundidor, Patrici Garcia Garcís, Joseph Riquelme Garcís, Joan González Ronger, Joaquín Quiro Pérez, Jaume Resploudí Pujol, Manuel Román Calvo, Gregori Unane Iribari, Eduart Castillo Prado, Francisco García Sánchez y Gabino Urbaneta Altura.

Y en lo poble de Sant Ildelfons (Bulacán):

Joseph Fernandez, Hipólit Nasal, Juliá Fernández, Manuel Herrera Clemente, Pere Nasalsa Cabré, Joseph Romia Pedro, Aleix Alfaga, Francisco de la Font, Dámaso Blanco, Joseph Gómez, Anton Párraga, Donat Urrutia, Lucas Pedro, era casat, Joseph Laure, Joseph Aguilar, Manuel Fuentes, Balbino Diaz, Enrich Bios y Eduart Cruz Santaella.

Aquest últim se suicidá.

Lo del Transvaal

Ha arribat á Londres, no vagin á creure nostres lectors la noticia d' una gran victoria alcansada per las tropas británicas, sino senzillament lo magnífich lleó que l' August de la política, Cecili Rhodes havia regalat al President Kruger y que aquest no volgué acceptar, dihent probablement pera sos admires *Timeo Danaos*.

Se probá de sobras la complicitat de Rhodes, sent primer ministre de la Colonia del Cabo, en la intenciona capitanejada á principis del any 1896 per lo famós filibustero doctor Jameson, y que tan trist resultat acansá acabant ab la derrota de Krugersdorp y la presó de tots los complicats en l' atac.

Los boers han demostrat una gran cautela avans d' emprendre la lluyta ab son potent enemich, demostrant encarque sembla inverossimil, més cautela que 'l govern del marqués de Salisbury.

Va resultant que 'ls governants inglesos careixian, al iniciarse la campanya, de datos complerts y exactes sobre 'ls elements y 'ls recursos de resistencia acumulats per sos adversaris.

Lo president Kruger averiguá, mesos avans d' estallar lo conflicte, la cantitat de municiones consumidas durant lo curs de la sangrenta guerra Franco prussiana de 1870; havent sabut que s' havian empleat durant la mateixa, divuit milions de cartutxos; com home prudent encarregá lo doble ab lo mateix silenci que las 150 pessas d' artilleria construhidas per Krupp y la fábrica de Creusot.

Escriuhen de Londres á un periódich alemany, que 's comensan á coneixer datos més veredictes y més detallats que 'ls comunicats fins ara per lo ministeri de la guerra.

Gracias á la arribada del correo Sud-africá, los periódichs londonenses han pogut publicar extensas correspondencias sobre 'ls primers combats de la actual campanya; se llegeixen en ells datos ignorats, revelacions inesperadas que diuhen fets ocorreguts fa cinch setmanas.

Lo relato de la batalla de Elandslagte, que figura en la llista de las acciones de guerra favorables als inglesos, te més lo carácter d' un desastre.

Al acabar lo foch regnava lo major desordre en lo camp victorios.

Los trens que conduehen las tropas en lo camp de batalla havian desaparegut, tot l' exercit tingué que acampar al ayre lliure, sense tendas y sense abrichs.

Molts ferits moriren sense haver sigut auxiliats, y 'ls moribundos quedaren en lo camp de batalla per careixer de medis de transport.

Lo servey sanitari s' havia quedat enrera, y per aquest motiu foren inútils sos serveys.

Cosa extranya en un exercit inglés: los soldats no pogueren menjar, per haverse olvidat los carros de provisions.

Cuatro batallons d' infanteria y dos escuadrons de caballeria, componian las forsas británicas que prengueren part en la acció, y pera cüydar los numerosos ferits, s'ols hi havia Un metje, y á la mitja hora escassa, 250 soldats hi havian ferits, poguentse salvarse la inmensa majoria d' ells, gracias á la generositat y á la humanitat dels metjes boers que prestaren son concurs al únich colega inglés.

Aquestas noticies y algunas otras que omitim per no ser massa extens, pero reflexant totas ellas la mateixa falta de previsió é igual desordre, podrán servir de dutxa freda pera 'ls entusiastas, y no ajudarán moit en fomentar la popularitat del ministre de las colonias mister Chamberlain.

Llegim en un parte de Sidney, que ha estallat la guerra civil á La Nova Guinea (possessió inglesa). Com se veu las cosas van complicantse; s' ignoran més detalls, pero es d' estranyar que 'l telegrama de Sidney, califiqui la guerra de civil y no d' insurrecció.

L' imperi colonial está construhit á imitació d' un castell de cartas, y es fácil se caygui per la base faltantli alguna d' ellas.

Las forsas republicanas no han trobat resistencia al apoderarse de Colesberg, aquest districte ha sigut proclamat territori dels confederats.

Continúan efectuantse á San Petersburg, las manifestacions favorables á las dos repúblicas del Transvaal, y del Estat lliure de Orange, prenent part en la mateixa, totas las classes sociales.

Las suscripciones arriban de las cuatro parts del inmens imperi moscovita, dominant los envios de petitas cantidades; s'han recaudat uns 120.000 franchs.

L' actual entusiasme dels russos, recorda lo que aquest poble manifestá á 1876 y 1877 á favor dels pobles de la península de Los Balkanes que combatiren durant aquella época contra 'l jou otomá, sortint ayrosos de la lluyta.

Comunican de Capetown, que 'l general en quefe Buller, establirá son cuartel á Becur.

Lo War-Office no ha confirmat oficialment la capitulació de Ladysmith, declarant úniquement que la artilleria enemiga acabá desde 'l dijous lo bombeig d' aquella ciutat.

L' Evening-Herald de Dublin, acull lo rumor d' haver definitivament capitulat Ladysmith desde 'l dimecres últim; sembla que la indisciplina havia pres gran increment entre las tropas inglesas.

Tot son contradiccions; contestant á son colega irlandés, un diari inglés publica un parte de Ladysmith del dia 15, dihent que la ciutat sitiada podrá encare resistir alguns mesos.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas
del dia 24 de Novembre de 1899
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroides	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	762	70		3'6	Ras	
3 t.	762	72				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.		direcci.	classe
9 m.	Sol. 30	7	14	S.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 22		19	S.		

Sagells de la «Unió Catalanista»

Tots quants de nostres llegidors desitjin comprar Sagells de la «Unió Catalanista» y no 's vulguin molestar en enviarlos á buscar directament á Barcelona, poden adquirirlos á qualsevol hora del dia en nostra Redacció, hont sempre que 'ls hi convingui 'n trobaran en venda.

Sessió del Ajuntament

Baix la presidencia del alcalde D. Pau Font de Rubinat y ab assistencia dels regidors senyors Pallejá, Artés, Jordana, Sedó, Vergés, Massó, Güell, Briansó, Amar y Navás (J), celebrá ahir nit la de segona convocatoria, corresponent á la present setmana, nostre Excm. Ajuntament.

Se llegí l' acta de la anterior y quedá aprobada.

Lo B O. de la present setmana no portan res d' interés pera la Corporació.

S' acordá fer un adelanto pera portar á cap los tralls de la carretera de Castellvell, de quines can-

titats se reintegrará l' erari municipal quan aquest gasto sigui satisfet pel contingent provincial.

Sobre l' assumpto de la guarderia rural se dona compte d' haver sigut dictaminat pels advocats senyors Guasch y Casagualda y que havent sigut cridada per tres vegadas la comissió d' Hisenda encarregada de dictaminar sobre 'l mateix y no haventse reunit cap dels dias senyalats suficient número y urgent lo pendres sobre 'l mateix un scort decisiu, s' acordá que passés á la secció corresponent lo dictamen.

S' acordá separar las parcelas dels solers que té l' Ajuntament unidas als mateixos pera poder treurer á subasta las parcelas solas.

Se llegiren varis dictamens de las seccions corresponents, á algunas sollicituts de particulars.

Al ser aquí, per indisposició del senyor President, prenia la Presidencia lo primer tinent d' alcalde senyor Briansó que als breus moments d' ocuparla la cedeix al senyor Vergés.

S' aprobaren varis comptes contra l' Ajuntament. Y no haventhi altres assumptos de que tractar s' aixecá la sessió.

Segons carta que hem rebut de Barcelona, ahir foren posats en llibertat provisional vintuit industrials dels que estavan detinguts á la presó del carrer d' Amalia, quins visitaren, cridats pel mateix senyor Despujols, al Capità general de Catalunya que 'ls rebé ab llágrimas als ulls per la recent pèrdua de dos sers de sa familia.

Los industrials, á pesar de totas las consideracions que ara se 'ls vol demostrar que se 'ls hi han tingut, no están del tot satisfets, si algo contrari 's diu s' há de tenir en compte que 'ls periódichs de Barcelona son sotmesos á la censura militar y aquesta, en certas noticies, substituheix als redactors de la premsa barcelonina.

Aquesta nit se posará en escena en lo Teatre Fortuny la populer sarsuela «Los sobrinos del Capitán Grant», pera quina obra s' han adquirit preciosas decoracions ab las que fou representada en lo teatre «Tivoli» de Barcelona.

Avuy lo que fou company en la premsa nostre amic particular D. Anton Albalall s' uniré en llas matrimonial ab la simpática senyoreta D.ª Luisa Prats.

Desitjém tota mena de prosperitats á la nova parella.

La vila de Montblanch celebrará sas fires anyals los dias 6, 7 y 8 lo próxim mes de desembre. j

L' Ajuntament de Girona, en sa darrera sessió, acordá per unanimitat emplear la hermosa llengua catalana en las sessions y apar adherirse á las gestions que pera 'l logro del concert económic ha 'l Foment del Treball de Barcelona.

Segons declaracions del quefe del Govern de Madrid, deu haver sortit ja un barco enarbolant la bandera de la Creu Roja, en direcció á Filipinas hont ha de recullir als presoners malalts.

Se dia que aviat se posarán en circulació uns timbres regionalistas mallorquins, que durán lo bust del rey En Jaume I, los escuts de Mallorca y Palma y una inscripció alusiva.

Segons llegim á un colega tarragoní, la Comissió d' actes del Congrós ha dictaminat favorablement la de D. Isidro Gassol, diputat electe per Vendrell.

Ans d' ahir fou aprobat lo dictamen per la Cambra y ahir jurá lo senyor Gassel.

Se veu que 'l Govern es actiu en certas cosas.

La Diputació de Barcelona ha acordat desestimar l' apoyo demanat per l' Ajuntament de Tarragona en favor del ferro-carril de Alcañiz-Gandesa-Tarragona.

Dels sagells catalanistas estém á la séptima edició, color morat, preparantse ja la 8.ª que será d' un color tan agradable com las anteriors.

Lo Centre Escolar Catalanista de Barcelona fa avinent á tots los que donaren alguna cantitat per la publicació del «Manifest Escolar, que, havent sobrevingut al mateix temps las anormals circumstancias que atravesém, deixa de publicarse, se serveixin passar á recullirla en la secretaria de dit Centre.

Donya Teresa Arbert Serra, mestra auxiliar d' una de las escolas d' aquesta ciutat, ha acabat en lo desempenyo de son càrrech per haver sigut nombrada pera una escola pública de la provincia de Almeria.

Lo dia 30 del present mes acaba lo plasso reglamentari pera la adquisició voluntaria de cédulas del actual exercici.

Las personas que no s' hagin previst encara de dit document o tingan que canviar los que desitjin per altres de categoria superior, podran actuarho fins l' indicat dia sense incorrer en recarrecos.

Ha sigut imposada una multa de 250 pessetas al alcalde de Vilaseca, per no haver contestat ni complert las ordres del govern civil relatives a la instal·lació de la escola pública de noyas.

S' adverteix als individus del Exèrcit en situació de dipòsit, llicència ilimitada, en reserva activa y segona reserva, que no s' hagin presentat a passar la revista anyal, que 'l dia 30 del corrent mes acaba lo plasse senyalat per la llei pera poderho efectuar.

Definitivament s' ha fixat la edat de 21 anys per a l'ingrés en las filas y, segons aquesta reforma, en 1900 no hi haurá cridament de reclutas de 19 anys d'edat y fins en 1903 no hi haurá cap cridament.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat, per diferents especies, puja a pessetas 1117.79.

A Fransa ha sigut prohibit l'ús dels sobres de dol en les cartes y plechs certificats que continguin valors que puguin ser reclamats a la Administració en cas de pèrdua.

La prohibició s' funda en que ab la vorada negra s' pot dissimular ab molta facilitat que 'l sobre hagi sigut obert, cosa que ab lo paper blanc resulta molt més difícil, donchs sempre hi queda alguna senyal.

Lo «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» ha publicat una R. O. cridant al servey actiu a 30.000 dels 60.000 reclutas del actual reemplaç.

Ab aquest motiu lo contingent que ha de donar la zona d'aquesta provincia es lo que segueix:
Reclutas 451, que 'ls hi donaran los següents destins:

281 al regiment de Sevilla, 11 al d' Almansa, 9 al de Galicia, 2 al de Navarra, 5 al de Luchana, 54 al primer de Melilla.

Pera llancers del Rey 35, y 25 al de Sagunto; 22 al séptim regiment montat y 20 al primer batalló de plasse; 10 al quart de sapadors, 4 al de pontoners, 3 al de telégrafos y 2 al de ferrocarrils.

Pera administració militar ne pendrà 4 pera sanitat 3.

Lo primer diumenge del mes entrant l' Orfeo Catalá donarà un concert de música vocal a la agrupació catalanista «Els Segadors» de Sans.

Los socis d'aquella agrupació están treballant pera rebre ab entusiasme la visita de tan notable y patriòtica institució coral.

Din un periòdich de Tarrassa que pel Jutjat de Sabadell s' ha diutat auto concedint la llibertat provisional, mitjansent fiança, a tots los processats per la troballa d'armes de Sardanyola, causa que avans era seguida per la jurisdicció militar.

Al quart pis d'una casa del carrer de la Cadena de Barcelona, varen ser mossegadas lo dimecres per un gos tres persones, haventse conseguit després estacar el animal a la barana de la casa.

Després, al deslligarlo uns municipals, la bestia va posarse furiosa, mossegant a un d'ells, per lo que 'l varen matar disparantli 'ls revòlvers.

Los ferits varen ser conduhit al Dispensari del districte, y 'l gos dut al Laboratori microbiològich.

Dijons arribà a Barcelona lo vapor «Isla de Luzón», procedent de Filipinas.

La travessia ha sigut relativament bona, havent fet escala a Singapoore 'l 26 del mes passat, a Colombo 'l dia 2 d'aquest, a Aden lo 14, a Port-Said lo 16 y Malta 'l 20.

Ha conduhit passatgers, havent mort de malaltia don Sebastiá Semijá, natural de Vernt (Turquia).

Además ha dut 17 soldats, 5 frares franciscans, 3 dominichs, 3 cabos y alguns oficials.

S' ha publicat la Memoria que sobre las instituciones jurídicas de Catalunya que convé conservar en la Codificació de la legislació catalana, va ser aprovada per la Aademia de Jurisprudencia y Llegislació en la sessió del 28 d'Agost darrer.

Aquest notable trevall es formulat per la comissió nomenada per l'Academia lo dia 31 de maig, composta pels senyors Pla y Soler, Bertrán d' Amat, Brocà, Pelis y Forgas, Estanyol, Tell y Lafont y Borrell y Soler.

Nostres apreciables lectors llegiran en la present edició un anunci de la ben reputada firma dels senyors Valentín & C., bankers y Expendiduria general de loteria a Hamburg, tocant a la loteria de Hamburg y no dubtem que 'ls hi interessarà molt, ja que s' ofereix per pocs gastos alcansar en un cas felis una fortuna ben important. Aquesta casa envia també gratis lo prospecte oficial a qui 'l demani.

Secció oficial

Registre civil

del dia 23 de Novembre de 1899

Naiements

María Moreno Sigró, de Bernart y Antonia.

Matrimonis

Joseph María Quintana Ferré, ab Antonia Ollé Arbós.—Pere Llauredó, ab Antonia Tramun Granell.

Defuncions

Eusebi Casanovas Guix, 13 mesos, Plassa de la Constitució, 7.—Ferrán García Perez-Stella, 3 mesos, arrabal alt de Jesús, 38.—Francisca Estapá Canturri, Hospital Civil.—Salvador Vallverdú Musté, segon del Roser, 25.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Santa Catarina.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Joan Baista (Providencia).

Continúa lo novenari de las ánimas, comensantse cada dia las a sis de la tarde se cantarà las vespres de Morts la novena y seguirá 'l sermó que está a càrrech d' un P. Franciscà de Montblanch.

Parroquia de la Purissima Sanch

Continúa a dos quarts de set de la tarde lo sent Novenari que tots los anys se celebra en sufragi de las ánimas del Purgatori, predicant un pare de la Companyia de Jesús.

Sant de demà.—Sant Sirici.

Anuncis particulars

TALONARIS

PERA LA RIFA DE NADAL

Se venen en aquesta impremta numerats y sense numerats.

PERA LLOGAR

BOTIGA Y PIS ab aigua y gas y grans cups pera oli en lo carrer de Llovera número 18.

Donarà rahó don Esteve Rosselló, fuster. Arrabal alt de Jesús, núm. 24.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

PASTILLAS * FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principals droguerías.

¡AGRICULTORS!

No us deixeu enganyar ab caborias; lo barato sempre resulta car, y 'l que us vengui GUANO bo y molt barato, penseu que aixó no pot ser.

Per aixó cridem decididament la vostra atenció, puig ab anuncis pomposos y oferintvos harato us enganyen.

Per fer GUANO se 'n ha de ser molt coneixedor, y d' aixó n' hi han pocs. La millor garantia del GUANO marca «Aguila» es elaborat a Moncada, y 'ls trevalladors que 'l fan son tan agricultors com vosaltres; ells podran dirvos si s' hi fa cap barreja que no sigui de llei; y las materias que s' emplean se gastan tal com venen del extranger.

Ab aixó, molta prevenció; y si voleu informarvos, podeu dirigirvos a n' els mateixos que 'l fan y además als representants de la casa, que us darán preus y condicions.

¡Lo barato es car!

Dipòsit a Reus: Tomás Piñol, Plassa de la Constitució, Drogueria, (Casa Coder)

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYIA D'ÓPERA Y SARSUELA CÓMICA

dirigida pel distingit mestre

Don Francisco de Perez Cabrero

Funció pera avuy.—7.ª d' abono.—Se posará en escena la grandiosa sarsuela d' espectacle en 4 actes y 16 quadros titulada «Los sobrinos del capitán Grant». Entrada a localitat 3 rals.—Id. al parais 2.

A las nou en punt,

Telégramas

Madrid 24.

Se diu que es probable que l' Estat y l' Ajuntament s' incantin dels tranvias de Madrid en vista de que no s' arriba a una solució de la huelga.

—La comissió de pressupostos del Congrés s' ha reunit aquesta tarde ab assistencia del ministre de Foment, acordant, a proposta del president de dita comissió, senyor Laiglesia, concretar la discussió del pressupost de Foment als tres punts següents: Primer, Supressió d' organismes científichs; Segon, Gratificacions, excedencias y sons de residencia; y tercer, Habers dels peons camineros.

S' acordá además que cada representant de las minorias dins de la comissió se posi d' acort ab son quefe respectiu pera que fassi las observacions oportunas, facilitant aixis la terminació del examen de dit pressupost.

Lo comte de Retamoso ha demanat que s' descartés lo referent al servey agrónom.

Lo diputat republicá senyor Lletjet ha visitat al quefe del govern en son despaig del ministeri d' Estat, pera demanarli ab verdader interés l' indult dels condemnats ab motiu del procés de Montjuich.

—Telegrafian de Vigo que s' han declarat en vaga los obrers de duas fábricas de conservas, además dels anteriors.

Lo conflicte ofereix algunas dificultats pera son arreglo.

Los huelguistas se negan resoltament a treballar los diumenges.

Las gestions practicadas pel Ajuntament han resultat esterils.

París 24.

Londres.—Lo ministeri de la Guerra ha publicat un despaig rebut ahir tarde, en lo que s' diu que lord Methuen atacá durant lo matí del 23 als boers que ocupavan una forta posició aprop de Belmont. Los inglesos s' apoderaren de tres alturas, batintse d' una manera admirable. Los enemichs se defensaren ab valor y habilitat. Lo triomf dels inglesos fou complet y feren 40 presoners. Durant lo combat moriren molts boers. Los inglesos s' apoderaren de gran número de cavalls y caps de bestiar y destruhiren gran cantitat de municions.

Las pèrduas dels inglesos consistieren en 3 oficials morts y 21 ferits, 55 soldats morts, 125 ferits y 21 desapareguts. Entre 'ls ferits figura 'l general Fetherstonhaugh.

Hi ha que tenir en compte que aquesta noticia es d' origen inglés, y per consegüent de dubtosa veracitat.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Seció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del día 23

De Góneva y esc. en 7 días v. Sagunto, de 345 toneladas, ab efectos, consignat a D. Anton Mas.
De Liverpool y esc. en 19 días v. Ulloa, de 650 toneladas ab efectos, consignat als senyors Mac-Andrews y C.
De Amberes y esc. en 18 días, v. inglés Gravina, de 822 ts., ab fécula de patata, consignat als senyors Mac-Andrews y C.
De Wiborg y esc. en 30 días v. alemán Royal, de 918 ts., ab taulons a P. Abelló, consignat a D. Emili Borrás.
De Cette en 1 día, v. Cervantes, de 296 ts., ab ho-coys buyts a veris senyors, consignat a D. Emili Borrás.
De Cádiz, en 3 días v. rús Sirius, de 664 ts., ab tránzit, consignat els senyors Boada germans.
De Blanes, en 2 días l. Paquito, de 7 ts., ab efectos, consignat a D. Joan Mallol.

Despatxadas
Pera Málaga y esc. v. Sagunto ab efectos.
Pera Hamburgo y esc. v. inglés Gravina, ab efectos.
Pera Liverpool y esc. v. Ulloa, ab ví y avellana.
Pera Torredembarra berg. gol. italia Adela, ab tránzit.
Pera Cette v. Cervantes, ab ví.

J. Marsans Rof

Representant en feus: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	66'47	Aduanas	96'50
Exterior		Norts	51'50
Amortisable		Fransas	47'30
Cubas 1896	74'25	Orenses	12'65
Cubas 1890	62'62	Obs. 6 0/0 Fransa	90'
Filipinas	78'37	Id. 6 0/0	45'63
Exterior París	67'40	Id. 3 0/0	

GIROS

París	26'10	Londres	31'82
-------	-------	---------	-------

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y París.—
Compra y venta al comptat de tota classe de valors.—
Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del día d'ahir:

Interior	66'47	Cubas del 86	74'25
Orenses		Cubas del 90	62'62
S. Juan		Aduanas	96'56
Norts	51'60	Ob. 5 0/0 Almanca	91'25
Fransas	47'30	Id. 3 0/0 Fransa	45'62
Filipinas	78'30		

PARIS

Exterior	67'40	Madrid	
----------	-------	--------	--

GIROS

París	26'10	Londres	31'82
-------	-------	---------	-------

Se reben órdenes pera operaciones de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paissos.

Cambis corrents

en lo día d'ahir donats per la Junta Sindical del Colégi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 90 dias fetxa.		31'25	31'30
> 8 dias vista			
> vista		31'70	31'85
París 90 dias fetxa			
París vista	25'40	25'60	25'75
Marsella 90 dias fetxa			
Marsella 8 dias vista			

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.	625		
Industriell Farinera	575		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		675	
Manufacturera de Algodón	110		
Compañía Reusense de Tran-vias			
Compañía Reusense de Tran-vias privilegiadas de cinch per 100	150		

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aque-ta impremta.

Invitación para participar a la próxima GRAN LOTERIA DE DINERO

500,000

MARCOS

6 aproximadamente

PESETAS 750.000

como premio mayor pueden ganarse en caso mas feliz en la nueva gran Loteria de dinero garantizada por el Estado de Hamburgo

ESPECIALMENTE:

1 Premio a M	300000
1 Premio a M	200000
1 Premio a M	100000
2 Premios a M	75000
1 Premio a M	70000
1 Premio a M	65000
1 Premio a M	60000
1 Premio a M	55000
2 Premios a M	50000
1 Premio a M	40000
1 Premio a M	30000
2 Premios a M	20000
26 Premios a M	10000
56 Premios a M	5000
106 Premios a M	3000
206 Premios a M	2000
812 Premios a M	1000
1518 Premios a M	400
36952 Premios a M	155
19490 Premios a M	300, 200,
134, 104, 100, 73, 45, 21	

La Loteria de dinero bien importante autorizada por el Alto Gobierno de Hamburgo y garantizada por la Hacienda pública del Estado, contiene billetes 118.000 de los cuales 59.180 deben obtener premios con toda seguridad. Todo el capital incl. 58820 billetes gratuitos importa

Marcos 11.764.525

PESETAS 18.000.000

La instalación favorable de esta Loteria está arreglada de tal manera, que todos los arriba indicados 59.180 premios hallarán seguramente su decisión en 7 clases sucesivas.

El premio mayor de la primera clase es de marcos 50.000, de la segunda 55.000, asciende en la tercera a 60.000, en la cuarta a 65.000, en la quinta a 70.000, en la sexta a 75.000 y en la séptima clase podría en caso mas feliz eventualmente importar 500.000, especialmente 300.000, 200.000 marcos etc.

La casa infrascrita invita por la presente a interesarse en esta gran loteria de dinero. Las personas que nos envian sus pedidos se servirán añadir a la vez los respectivos importes en billetes de Banco, libranzas de Giro Mutuo, estendidas a nuestra orden, giradas sobre Barcelona o Madrid, letras de cambio facil a cobrar, ó en sellos de correo.

Para el sorteo de la primera clase cuesta:

1 BILLETE ORIGINAL ENTERO: PESETAS 9.000

1 BILLETE ORIGINAL MEDIO: PESETAS 4.500

El precio de los billetes de las clases siguientes, como tambien la instalación de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los pormenores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como tambien el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envia a todo interesado la lista oficial de los números agraciados, prevista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica segun las disposiciones indicadas en el prospecto y bajo garantía del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendría a los interesados, los billetes podrán devolverse antes de siempre antes del sorteo y el importe remitido será restituido. Los pedidos deben remitirse directamente lo mas pronto posible pero siempre antes del

30 de Noviembre de 1899

Valentin y Comp.

Expendiduria general de loterias

HAMBURGO

ALEMANIA.

Para orientarse se envia gratis y franco el prospecto oficial a quien lo pida

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Novembre de 1899

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápidos vapors francescos

lo día de Novembre lo vapor Provence
lo día de " " " " Espagne

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

lo día 27 de Novembre pera Río Janeiro, Montevideo y Buenos Aires, lo vapor AQUITAINE

Consignataris a Barcelona, 'RIPOL y C.', Plassa de Palacio.—Barcelona.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde 'l 2 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Tranvia a vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrábal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.